

THE UNION OF CHAMBERS AND
COMMODITY EXCHANGES OF TURKEY

TÜRKİYE'DE MESLEKİ EGİTİM VE TEŞVİK EDİCİ FAKTÖRLER

***Sinan Musubeyli
Eskişehir Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Üyesi***

***TOBB YOİKK İstihdam
Çalışma Grubu Başkanı***

İÇERİK

- I. Mesleki Eğitimde Genel Görünüm
- II. Mesleki Eğitimde Odaların Rolü
- III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

I. Mesleki Eğitimde Genel Görünüm

Türkiye'de Eğitim Göstergeleri (2007-2008)

	<u>Okul Kademesi</u>	<u>Okul Sayısı</u>	<u>Öğretmen</u>	<u>Öğrenci</u>
1	Okul Öncesi	22.506	25.901	701.762
2	İlköğretim	34.093	445.452	10.870.570
3	Genel Lise	3.830	106.270	1.980.452
4	Mesleki ve Teknik Lise	4.450	84.771	1.264.870
5	Fakülte ve Yüksek Okul	1.339	89.329	2.291.762
	TOPLAM	66.218	751.723	17.109.416

İlköğretimden mezun olanların yaklaşık %40'ı mesleki eğitimi tercih ediyor.

Mesleki Eğitimde Zayıf Yönler

- Uzun vadeli politika ve stratejilerin uygulanmasındaki yetersizlikler
- Orta öğretimde genel eğitim ağırlıklı yapının sürmesi
- Mesleki ve teknik öğretimin önemi konusundaki farkındalık düzeyinin düşüklüğü
- Mesleki ve teknik öğretime yeterli kamu kaynağının aktarılmaması
- Mesleki rehberlik ve yönlendirmenin yetersiz olması
- Okullardaki teknik donanımların çağın gereksinimlerine uymaması

Mesleki Eğitimde Güçlü Yönler

- Mesleki ve teknik öğretim fırsatlarının geniş kitleler için ücretsiz ve kolay erişilebilir oluşu
- Mesleki ve teknik öğretimin kurumsal alt yapısı ve yaygın hizmet kapasitesi
- İstihdam ile mesleki eğitimin ilişkilendirilmesinin önemine ilişkin bilincin yaygınlaşması
- Genç ve yetişmiş insan kaynağı kapasitesi

Hedef 2012: Mesleki Eğitimi Tercih Eden Öğrenci Oranının %50'ye Çıkarılması

Amaçlanan Sonuç: Nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması ve mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile meslek yüksekokulu mezunlarının talebi karşılama oranlarının artırılması

Yöntem: Tercih yapacak öğrenciler için meslek okullarını daha cazip hale getirmek ve firmaların bu kişileri tercih etmesini sağlayacak teşvik edici düzenlemeleri gerçekleştirmek

II. Mesleki Eğitimde Odaların Rolü

- Sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünün yetişmesini sağlamak amacıyla üniversiteler, yüksekokullar, meslekî ve teknik eğitim kurumları kurmak, kurulmuş bulunanlara iştirak etmek, işbirliği yapmak
- İlgili kuruluşlarla işbirliği halinde görev tanımları yapmak, bu görev tanımlarına uygun öğretim programları hazırlanması ve uygulanmasını teşvik etmek
- Odalarca sürdürülen çıraklık ve meslekî eğitim hizmetlerinin uyumlu yürütülmesini teminen uygulamalara rehberlik etmek, bu amaçlarla gerektiğinde bir meslekî eğitim merkezi kurulmasını sağlamak

Eskişehir Sanayi Odası'nın (ESO) Mesleki Eğitim Çalışmaları

- Gerçekleştirilen ve halen uygulanmakta olan AB projeleri (İŞKUR, MEGEP, Leonardo DV-Avusturya, ETCF-Almanya)
- CNC Eğitim Merkezi
- Planlanan Çok Amaçlı Meslek Lisesi

En İyi Mesleki Eğitim Sistemleri: Avusturya ve Alman Dual Mesleki Eğitim Modülleri

ESO tarafından Avusturya ve Almanya'da Dual Mesleki Eğitim Sistemi üzerine yapılan incelemelerde saptanan tespitler:

- Avusturya'da orta öğretimden sonra öğrencilerin %70'i mesleki eğitimi tercih ediyor, bu oran Almanya'da da %60'ın üzerinde,
- Merkezler hayat boyu öğrenme prensibine göre çalışıyor ve eğitimde yaş kısıtı bulunmuyor,

Meslek seçiminde öğrencilerin el yatkınlıklarının ölçüldüğü test ve deneme atölyesi

THE UNION OF CHAMBERS AND
COMMODITY EXCHANGES OF TURKEY

Meslek tanıtımlarının yapıldığı Rehberlik Merkezi

En İyi Mesleki Eğitim Sistemleri: Avusturya ve Alman Dual Mesleki Eğitim Modülleri

- ✓ Eğitimler %70 firmalarda, %30 okulda gerçekleştiriliyor,
- ✓ Pratiğe dönük uygulamalara çok önem veriliyor. Öğrencilere proje ödevleri verilerek yaratıcı tarafları geliştiriliyor,
- ✓ Öğrencilere ve ailelere sürekli rehberlik hizmeti veriliyor.
- ✓ Büyük firmalar kendi mesleki eğitim okullarını kuruyor. Bu yolla hem kendilerine hem de müşteri ve tedarikçilerine kalifiyeli eleman yetiştiriyor,

**Uygulamalı
eğitime
güzel bir örneđ**

En İyi Mesleki Eğitim Sistemleri: Avusturya ve Alman Dual Mesleki Eğitim Modülleri

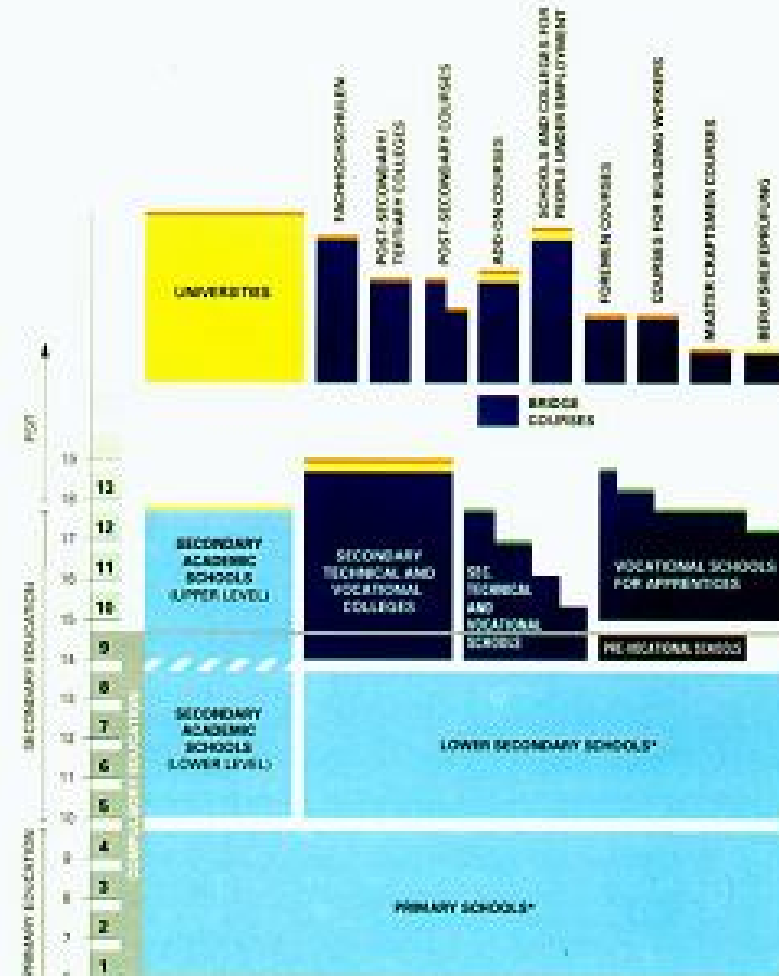
- ✓ Eğitimlerin finansmanı devlet ve şirketler tarafından sağlanıyor,
- ***Ülkemizle birebir kıyaslama yapmak sağlıklı olmayacaktır.
- ✓ Odalar mesleki eğitimde çok önemli görevler üstleniyor. Mesleki eğitim danışmanlığından, firma çalışanlarının eğitilmesine ve diploma verilmesine kadar sorumluluk ve yetkileri bulunuyor,
- ✓ Mesleki eğitimle ilgili düzenlemeler bölgedeki ağırlıklı sektörlerle bağlı olarak düzenlenebiliyor,
- ✓ Dual sistemde yer alan tüm öğretmenler her yıl düzenli olarak farklı alanlarda eğitiliyor.

Avusturya'da uygulanan eğitim sistemine göre, mesleki eğitimini tamamlayan öğrenciler üniversiteye devam etmek isterlerse “Köprü Kurslara” katılabiliyorlar.

Bu kursların amacı öğrencinin mesleki eğitim esnasında geride kaldığı derslerin telafisini sağlamak ve öğrenciler için üniversite yolunu sürekli açık tutup mesleki eğitimi teşvik etmek.

The Austrian Education System Simplified Chart

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Sürekli Eğitim:

- Okullar, kamu kurumları, sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve özel sektör işletmeleri “sürekli eğitim merkezleri” oluşturarak modüler kredili sisteme uygun eğitimler verebilmelidir.
- Özellikle örgün mesleki eğitim olanaklarının yeterince sunulmadığı yörelerde ya da alanlarda meslek edindirme programları açılmalıdır.
- Sürekli eğitim programlarına uygun olan her yaş ve kesimden katılımcı alınmalı ama uygulamada eğitim standartlarından ödün verilmemelidir.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Mesleki Eğitim Danışmanlığı:

Avrupa'da uygulanmakta olduğu gibi mesleki eğitim öncesi branş seçiminde yardımcı olacak rehberlik hizmetleri, beceri ve yetenek belirleme testleri ile bilhassa ailelere bilgilendirme hizmetleri vermek ve bu konuda ofisler oluşturmak mesleki eğitime olan katılımı ve bilinci artıracaktır.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Mezuniyet Puanına Göre İşe Alma:

Mezunlar işe alınırken okul bitirme puanlarına göre tercih edilebilirler. Bu hem okul sırasında başarı için öğrencileri teşvik edecek hem de işyerleri mezunları seçerken öğrencinin bilgi ve becerisinden emin olabilecektir.

Öğrencinin daha fazla çalışmasının teşvik edilmesi aynı zamanda eğitim kalitesini de yükseltecektir.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Eğitim Programlarında İşyeri Emniyet Tedbirlerinin de Yer Alması:

Bu uygulama meslek lisesi mezunu çalışanların uğradıkları meslek kazalarını azaltılacaktır. Dolayısıyla sigorta primlerinin iş kazaları bölümünde, bu eğitimi almış meslek lisesi mezunlarına yönelik iyileştirmeler yapılacak, işletmeler kazasızlık oranında iyileşme sağlamak amacıyla da meslek lisesi mezunlarını tercih edebilecektir.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

İstihdamda Öncelik:

Meslek okulu mezunlarına istihdam önceliği sağlanarak yüksek öğrenimdeki yığılmanın önlenmesi sağlanabilecektir. Bu amaçla, meslek okulu mezunu istihdam eden işletmeler teşvik edilmelidir. (Örnek olarak, belirli bir süre için ve belirli bir oranda vergi veya prim muafiyeti ya da indirim getirilebilir.)

Ayrıca işletmelere çalıştırdıkları kişi sayısına göre “Eđitici Personel” istihdam etmelerinin teşvik edilmesine yönelik politikaların geliştirilmesi mesleki eğitim mezunlarına yeni bir iş dalı açacaktır

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

İstihdamda Diploma ve Sertifika Zorunluluğu:

Örnek; Müteahhitlerin meslek lisesi mezunu kalfa, usta çalıştırmaları teşvik edilerek inşaatların kalitesi ve çalışanların iş kazalarından korunması yönünde kontrol mekanizması oluşturulması.

Dayanak; depremlerde çöken bazı binalarda yeterli malzeme kullanıldığı, ancak kolonlarda demir etriyelerin doğru bağlanmamasından dolayı beton pompaları ile kalıp içine beton zerk edilirken, bu etriyelerin kayarak direklerin altında toplandığı ve üst bölümlerde eksik kalan etriyelerin bina kolon ve direklerini zayıflattığı ve binaların bazılarının sadece bu hata yüzünden çöktüğü belgelenmişti.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Meslek Liselerine Giriş Sınavı:

Meslek liselerine girişlerde eskiden olduğu gibi tekrar giriş sınavı konulması hususu tartışılabilir. Böylelikle genel olarak ilköğretimde başarısız olan öğrencilerin meslek liselerine gelerek bu okulların mezunlarında başarıyı düşürmelerinin önüne geçilebilir. Bu aynı zamanda eğitim kalitesini de yükseltecektir.

Başarısız öğrenciler danışmanlık yoluyla teknik liselerin yerine çıraklık merkezlerine yönlendirilebilir.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Alanda Yükseköğrenimin Teşviki:

Yükseköğretime girişte ek puan uygulamasına, orta öğretim programlarının devamı niteliğindeki yükseköğretim programları daha makul şekilde belirlenerek devam edilmeli ve böylece ilgili alanda yükseköğretim özendirilmelidir.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan Destek:

İşsizlik Sigortası Fonu'nda ciddi bir kaynak bulunmaktadır. Bu kaynak sınırlı şekilde kullanılabilir. Söz konusu fonun bir şekilde meslek eğitimin teşviğinde kullanılması düşünülebilir.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Özel Girişimcilik Desteđi:

Meslek okulu mezunlarına bir takım özel girişimcilik desteklerinin getirilmesi istihdam yaratma imkanının yanında mesleki eğitimin tercih edilebilirliğinde de avantajlar sağlayacaktır.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Okul Sigortası:

Mesleki eğitim alan öğrencilerin işyerinin yanında okul eğitimlerinde doğabilecek kazalara ve meslek hastalıklarına karşı da sigortalanması teşvik edici bir faktör olabilir.

III. Mesleki Eğitimi Teşvik Edici Faktörler

Tüm Meslek Okulu Mezunlarına Statü
Kazandırılması konusu tartışılabilir:

Örneğin; halihazırda Ticaret Lisesi
mezunlarının bir statüsü bulunmamaktadır.
Bu mezunlara Muhasebe Yardımcısı gibi
sıfatların kazandırılması mesleki eğitimi
teşvik edici bir faktör olacaktır.

THE UNION OF CHAMBERS AND
COMMODITY EXCHANGES OF TURKEY

TEŞEKKÜRLER

